

EØS-ORGANER

EØS-KOMITEEN

KOMMISSJONENS GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2018/1136

2020/EØS/36/01

av 10. august 2018

om risikoreduserende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak og systemer for tidlig påvisning knyttet til de risikoene villlevende fugler utgjør for overføring av virus av høypatogen aviær influensa til fjørfe

[meddelt under nummer K(2018) 5243]()*

EUROPAKOMMISSJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til rådsdirektiv 2005/94/EF av 20. desember 2005 om fellesskapstiltak for bekjempelse av aviær influensa og om oppheving av direktiv 92/40/EØF⁽¹⁾, særlig artikkel 3 og artikkel 63 nr. 3, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Aviær influensa er en smittsom virussykdom hos fugler, herunder fjørfe. Infeksjoner med virus av aviær influensa hos tamfjørfe forårsaker to hovedformer av sykdommen, som skiller seg fra hverandre når det gjelder virusets virulens. Den lavpatogene formen gir vanligvis bare milde symptomer, mens den høypatogene formen fører til svært høy dødelighet hos de fleste fjørfearter. Denne sykdommen kan ha alvorlig innvirkning på helsen til tamme og villlevende fugler og på lønnsomheten ved fjørfeavl.
- 2) I direktiv 2005/94/EF er det fastsatt minstekrav til kontrolltiltak som skal iverksettes ved utbrudd av nevnte sykdom hos fjørfe eller andre fugler i fangenskap, og det er også fastsatt visse forebyggende tiltak med hensyn til overvåking og tidlig påvisning av aviær influensa.
- 3) Villlevende fugler, særlig trekkende vannfugler, er kjent for å være naturlige verter for virus av lavpatogen aviær influensa, som de bærer, vanligvis uten å vise tegn på sykdommen, under sine sesongbetonte forflytninger. Siden 2005 har imidlertid virus av høypatogen aviær influensa (heretter kalt «HPAI») av undertype H5 vist seg å kunne infisere trekkfugler, som så kan spre disse virusene over lange avstander mellom kontinenter.
- 4) Forekomsten av virus av aviær influensa, særlig HPAI-virus, hos villlevende fugler utgjør en kontinuerlig trussel om direkte og indirekte introduksjon av disse virusene til driftsenheter der fjørfe eller andre fugler i fangenskap holdes, særlig i forbindelse med trekkfuglenes sesongforflytninger, med risiko for påfølgende virusspredning fra en smittet driftsenhet til andre driftsenheter, noe som kan forårsake betydelige økonomiske tap.
- 5) Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA) vedtok 14. september 2017 en omfattende vitenskapelig uttalelse om aviær influensa⁽²⁾ som bekrefter at den strenge gjennomføringen av biosikkerhetstiltak spiller en viktig rolle i å forebygge spredning av HPAI-virus fra villlevende fugler til fjørfe og andre fugler i fangenskap (heretter kalt «EFSA's uttalelse fra 2017»).
- 6) EFSA's uttalelse fra 2017 inneholder en oversikt over de mest relevante biosikkerhetstiltakene som skal anvendes kontinuerlig i forskjellige systemer for fjørfehold, herunder små driftsenheter. Den fastslår dessuten at visse generelle biosikkerhetsprinsipper gjelder for driftsenheter for fjørfe, mens hver driftsenhets særskilte egenskaper må tas i betraktning for å optimalisere beskyttelsen på grunnlag av sakkyndige råd.
- 7) I EFSA's uttalelse fra 2017 vurderes og identifiseres risikoer for introduksjon av HPAI-virus til driftsenheter for fjørfe, for eksempel der tamender og -gjess holdes sammen med andre fjørfearter, og risikoene knyttet til visse aktiviteter, for eksempel utsetting av fjørfe for å gjenoppbygge fugleviltbestanden, og det foreslås tiltak for å redusere disse risikoene.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 205 av 14.8.2018, s. 48, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 1/2019 av 8. februar 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), ennå ikke kunngjort.

⁽¹⁾ EUT L 10 av 14.1. 2006, s. 16.

⁽²⁾ EFSA Journal 2017;15(10):4991.

- 8) EFSAs uttalelse fra 2017 konkluderte med at passiv overvåking av viltlevende fugler er den mest effektive metoden for tidlig påvisning av HPAI-virus hos viltlevende fugler dersom infisering med HPAI-viruset er knyttet til dødelighet, og det ble anbefalt prøvetaking og laboratorieundersøkelser av målarter av viltlevende fugl. Senere offentliggjorde EFSA en liste over målarter av viltlevende fugl i sin vitenskapelige rapport om aviær influensa som ble godkjent 18. desember 2017⁽¹⁾.
- 9) I en vitenskapelig rapport om aviær influensa som ble godkjent 22. mars 2018⁽²⁾, oppga EFSA at det ikke er rapportert om tilfeller av infeksjoner hos mennesker på grunn av A(H5N8) eller de nye A(H5N5)- og A(H5N6)-virusene, som utgjør en omgruppering av A(H5)-clade-2.3.4.4-virus med lokale europeiske virus som avgir N5- eller N6-genet. A(H5N8)-, A(H5N5)- og A(H5N6)-virus anses for å være hovedsakelig tilpasset fuglearter.
- 10) EFSAs uttalelse fra 2017 konkluderte også med at det i visse epidemiologiske situasjoner kan være hensiktsmessig at medlemsstatene midlertidig forsterker visse forebyggende tiltak rundt det stedet der HPAI-virusinfeksjonen er bekreftet hos en viltlevende fugl eller i dens avføring, særlig for å vurdere om det har forekommet overføring til driftsenheter for fjørfe, og om det på effektiv måte gjennomføres biosikkerhetstiltak for å hindre introduksjon av virus.
- 11) For å fokusere på de fuglepopulasjonene som er mest utsatt for risiko for aviær influensa, og for å sikre at tiltakene fastsatt i denne beslutning er effektive, bør det derfor treffes visse forebyggende tiltak rettet mot driftsenheter der det holdes fjørfe.
- 12) I Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/263⁽³⁾ er det fastsatt risikoreducerende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak for å redusere risikoen for overføring av HPAI-virus fra viltlevende fugler til fjørfe ved at direkte og indirekte kontakt mellom disse populasjonene forhindres, og det kreves at medlemsstatene identifiserer de områdene på sitt territorium som er særlig utsatt for risiko for introduksjon av HPAI-virus til driftsenheter der fjørfe eller andre fugler i fangenskap holdes (heretter kalt «høyrisikoer»»), idet det tas hensyn til blant annet den epidemiologiske situasjonen og særlige risikofaktorer. Nevnte gjennomføringsbeslutning gjaldt til 30. juni 2018.
- 13) Tiltakene fastsatt i gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/263 bør derfor gjennomgås, idet det tas hensyn til den aktuelle epidemiologiske situasjonen hos fjørfe, andre fugler i fangenskap og viltlevende fugler i Unionen og i risikorelevante tredjestater, EFSAs uttalelse fra 2017 og etterfølgende vitenskapelige rapporter om aviær influensa og medlemsstatenes erfaringer fra gjennomføringen av tiltakene fastsatt i nevnte gjennomføringsbeslutning.
- 14) På bakgrunn av den aktuelle faren for overføring av HPAI-virus fra smittede viltlevende fugler og risikoen for utbrudd i driftsenheter der fjørfe eller andre fugler i fangenskap holdes, bør det derfor fastsettes ajourførte tiltak i denne beslutning, idet det tas hensyn til resultatene av gjennomgåelsen av gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/263.
- 15) De erfaringene som er gjort ved gjennomføringen av tiltakene fastsatt i gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/263, viser at det er nødvendig med visse unntak fra risikoreducerende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak for at de enkelte medlemsstatene skal kunne tilpasse disse tiltakene til den vekslende epidemiologiske situasjonen.
- 16) Tiltakene fastsatt i denne beslutning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for planter, dyr, næringsmidler og fôr.

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

Formål og virkeområde

Ved denne beslutning fastsettes risikoreducerende tiltak, visse styrkede biosikkerhetstiltak og systemer for tidlig påvisning knyttet til de risikoene som viltlevende fugler utgjør for introduksjon av virus av høypatogen aviær influensa (HPAI) i driftsenheter, samt tiltak for å øke bevisstheten blant eiere og andre aktører i fjørfesektoren om disse risikoene og om nødvendigheten av å gjennomføre eller styrke biosikkerhetstiltak ved deres driftsenheter.

⁽¹⁾ *EFSA Journal* 2017;15(12):5141.

⁽²⁾ *EFSA Journal* 2018;16(3):5240.

⁽³⁾ Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/263 av 14. februar 2017 om risikoreducerende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak og systemer for tidlig påvisning knyttet til de risikoene viltlevende fugler utgjør for overføring av virus av høypatogen aviær influensa til fjørfe (EUT L 39 av 16.2.2017, s. 6).

*Artikkel 2***Definisjoner**

I denne beslutning gjelder definisjonene fastsatt i artikkel 2 i direktiv 2005/94/EF.

*Artikkel 3***Identifikasjon av høyriskoområder for introduksjon og spredning av HPAI-virus**

1. Medlemsstatene skal identifisere de områdene på sitt territorium som er utsatt for særlig risiko for introduksjon av HPAI-virus til driftsenheter (heretter kalt «høyriskoområder»), idet det tas hensyn til
 - a) risikofaktorene for introduksjon av HPAI-virus til driftsenheter, særlig med hensyn til
 - i) deres geografiske beliggenhet i områder i medlemsstatene der trekkfugler passerer, eller der disse fuglene hviler under sine forflytninger etter å ha kommet inn i Unionen, særlig via de nordøstre og østre trekkrutene,
 - ii) deres nærhet til våtmarksområder, dammer, sumper, innsjøer, elver eller havet, der trekkfugler, særlig i ordenene *Anseriformes* og *Charadriiformes*, kan samle seg og mellomlande,
 - iii) deres geografiske beliggenhet i områder med høy tetthet av trekkfugler, særlig vannfugler,
 - iv) fjørfe som holdes i utendørs driftsenheter, der kontakt mellom viltlevende fugler og fjørfe ikke kan hindres eller bringes under tilstrekkelig kontroll,
 - v) nåværende og tidligere funn av HPAI-virus hos fjørfe, andre fugler i fangenskap og viltlevende fugler,
 - b) risikofaktorene for spredning av HPAI-virus i driftsenheter og mellom driftsenheter, særlig dersom
 - i) driftsenhetene ligger i et område med høy tetthet av driftsenheter, særlig driftsenheter der det holdes ender og gjess og fjørfe med tilgang til friluft,
 - ii) det er hyppige forflytninger av kjøretøyer som transporterer fjørfe og personer innenfor og fra driftsenheter, og hyppig annen direkte og indirekte kontakt mellom driftsenheter,
 - c) risikovurderinger og vitenskapelig rådgivning fra Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA) og fra nasjonale og internasjonale risikovurderingsorganer om betydningen av spredningen av HPAI-virus via viltlevende fugler,
 - d) resultatene av overvåkingsprogrammer gjennomført i samsvar med artikkel 4 i direktiv 2005/94/EF.
2. Medlemsstatene skal sikre at berørte parter i fjørfesektoren, herunder små driftsenheter, underrettes på den mest hensiktsmessige måten om avgrensingen av høyriskoområdene identifisert i samsvar med nr. 1.
3. Medlemsstatene skal kontinuerlig vurdere omfanget av avgrensingen av høyriskoområdene.

*Artikkel 4***Risikoreducerende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak**

1. Medlemsstatene skal kontinuerlig overvåke den spesifikke epidemiologiske situasjonen på sitt territorium, idet de også tar hensyn til farene forbundet med funn av høypatogen aviær influensa hos fjørfe, andre fugler i fangenskap og viltlevende fugler i andre medlemsstater og nærliggende tredjestater, samt risikovurderingene nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav c).
2. Medlemsstatene skal treffe hensiktsmessige og gjennomførbare tiltak i høyriskoområder for å redusere risikoen for overføring av HPAI-virus fra viltlevende fugler til fjørfe.
3. De risikoreducerende tiltakene og styrkede biosikkerhetstiltakene skal ta sikte på å forhindre at viltlevende fugler, særlig trekkende vannfugler, kommer i direkte eller indirekte kontakt med fjørfe, særlig ender og gjess.

4. Avhengig av vurderingen av den epidemiologiske situasjonen nevnt i nr. 1 skal medlemsstatene forby følgende aktiviteter i høyriskoområder:
- a) Hold av ender og gress sammen med andre fjørfearter, med mindre
 - i) risikoen for introduksjon av virus anses som ubetydelig på grunn av driftsenhetens egenskaper og iverksatte risikoreduserende tiltak som vedkommende myndighet anser som tilstrekkelige, eller
 - ii) andre fjørfearter enn ender og gress brukes som kontrolldyr i samsvar med vedkommende myndighets bestemmelser.
 - b) Hold av fjørfe i friluft, med mindre
 - i) fjørfeet er beskyttet mot kontakt med villlevende fugler med nett, tak, tekstildekker eller andre egnede midler som forhindrer kontakt, eller
 - ii) fjørfeet gis fôr og vann innendørs eller under et dekke som i tilstrekkelig grad hindrer at villlevende fugler kommer inn, og dermed at villlevende fugler kommer i kontakt med fjørfeets fôr eller vann.
 - c) Bruk av utendørs vannreservoarer til fjørfe, med mindre det er påkrevd for visse typer fjørfe av dyrevelferdshensyn og reservoarene er tilstrekkelig skjernet mot villlevende fugler.
 - d) Forsyning av fjørfe med vann fra overflatevannreservoarer som kan nås av villlevende fugler, med mindre vannet gjennomgår en behandling som sikrer inaktivering av virus av aviær influensa.
 - e) Samling av fjørfe og andre fugler i fangenskap på markeder, oppvisninger, utstillinger og kulturarrangementer, med mindre slike begivenheter organiseres og styres på en slik måte at risikoen for at potensielt smittede fugler sprer virus til andre fugler, reduseres til et minimum.
 - f) Bruk av lokkefugler av ordenene *Anseriformes* og *Charadriiformes*, med mindre de brukes innenfor rammen av et overvåkingsprogram for aviær influensa gjennomført i samsvar med artikkel 4 i direktiv 2005/94/EF, forskningsprosjekter, ornitologiske undersøkelser eller andre aktiviteter som vedkommende myndighet tillater.
 - g) Utsetting av fjørfe for å gjenoppbygge fugleviltbestander, med mindre det tillates av vedkommende myndigheter under forutsetning av at
 - i) disse aktivitetene er atskilt fra andre driftsenheter, og
 - ii) fjørfeet beregnet på gjenoppbygging er testet virologisk i samsvar med nr. 4 bokstav a) i kapittel IV i diagnosehåndboken for aviær influensa i vedlegget til kommisjonsvedtak 2006/437/EF⁽¹⁾ med negative resultater for aviær influensa på prøver tatt fra hver produksjonseenhet innen 48 timer før utsettingen.
5. Medlemsstatene kan på grunnlag av den regelmessige gjennomgåelsen av tiltakene i samsvar med artikkel 5 utvide eller begrense virkeområdet og gjennomføringsperioden for de risikoreduserende tiltakene og de styrkede biosikkerhetstiltakene nevnt i nr. 4.
6. Medlemsstatene skal oppmuntre fjørfesektoren til å støtte opplæringsaktiviteter for fjørfeeiere om risikoreduserende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak, til å utvikle biosikkerhetsplaner som er spesifikke for driftsenhetene, og til å overvåke gjennomføringen av biosikkerhetstiltak.

Artikkel 5

Opprettholdelse og gjennomgåelse av risikoreduserende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak i høyriskoområder

1. Medlemsstatene skal opprettholde de tiltakene som er iverksatt i henhold til artikkel 4 nr. 4 i høyriskoområdene, så lenge den forhøyede risikoen for introduksjon og spredning av HPAI-virus varer på deres territorium.
2. Medlemsstatene skal regelmessig gjennomgå tiltakene de har truffet i henhold til artikkel 4 nr. 4, for å justere og tilpasse dem til den rådende epidemiologiske situasjonen, særlig med hensyn til de risikoene som villlevende fugler utgjør.

⁽¹⁾ Kommisjonsvedtak 2006/437/EF av 4. august 2006 om godkjenning av en diagnosehåndbok for aviær influensa som fastsatt i rådsdirektiv 2005/94/EF (EUT L 237 av 31.8.2006, s. 1).

3. Medlemsstatene skal basere gjennomgåelsen nevnt i nr. 2 på en vurdering av følgende faktorer:
- Utviklingen av sykdomssituasjonen for viltlevende fugler, den epidemiologiske kurven, særlig antall nye infeksjoner per tidsenhet, kartleggingen av positive og negative funn og infeksjonens dynamikk.
 - Forekomsten av arter av viltlevende trekkfugler og stamfugler, særlig de som er identifisert som målarter for overvåking av aviær influensa.
 - Forekomsten av HPAI-utbrudd hos fjørfe og andre fugler i fangenskap, særlig som følge av primærintroduksjon av virus fra viltlevende fugler.
 - Påvisning av HPAI hos fjørfe, andre fugler i fangenskap og viltlevende fugler under den løpende overvåkingen.
 - HPAI-virusets undertype(r), virusutviklingen og den potensielle betydningen for menneskers helse.
 - Den epidemiologiske situasjonen for HPAI hos viltlevende fugler, fjørfe og andre fugler i fangenskap på territoriet til nærliggende medlemsstater og tredjestater samt risikovurderinger som foretas av EFSA og nasjonale og internasjonale risikovurderingsorganer.
 - Graden av gjennomføring og effektivitet av tiltakene fastsatt i denne beslutning.

Artikkel 6

Bevisstgjøringstiltak

Medlemsstatene skal sikre at det iverksettes nødvendige tiltak for å øke bevisstheten blant berørte parter i fjørfesektoren, herunder små driftsenheter, om risikoene for introduksjon av HPAI-virus i driftsenheter, og på best mulig måte gi dem de mest hensiktsmessige opplysningene om risikoreduserende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak som fastsatt i artikkel 4, særlig tiltak som skal gjennomføres i høyrisikoområder.

Medlemsstatene skal også øke bevisstheten hos grupper som deltar i aktiviteter knyttet til ville dyr, herunder ornitologer, fuglekikkere og jegere.

Artikkel 7

Systemer for tidlig påvisning i fjørfeflokker

- Medlemsstatene skal innføre eller forsterke eksisterende systemer for tidlig påvisning med sikte på at eierne raskt melder fra til vedkommende myndighet om ethvert tegn på forekomst av HPAI-virus i flokker av fjørfe i driftsenheter i høyrisikoområder.
- I systemene nevnt i nr. 1 skal, som et minimum, betydelig nedgang i før- og vanninntaket og i eggproduksjonen, økt observert dødelighet og eventuelle kliniske tegn eller post mortem-lesjoner som kan tyde på forekomst av HPAI-virus, anses som relevante indikasjoner på sykdom, idet det tas hensyn til at det er variasjon i disse parametrene mellom ulike fjørfearter og produksjonstyper.

Artikkel 8

Økt overvåking av viltlevende fugler

- Medlemsstatene skal sikre at økt overvåking av viltlevende fuglebestander og ytterligere overvåking av døde eller syke fugler skjer i samsvar med retningslinjene for gjennomføring av overvåkingsprogrammer for aviær influensa hos viltlevende fugler fastsatt i vedlegg II til kommisjonsbeslutning 2010/367/EU⁽¹⁾, vedtatt i samsvar med artikkel 4 nr. 2 i direktiv 2005/94/EF.
- Medlemsstatene kan ved prøvetaking og laboratorieundersøkelser av viltlevende fugler rette seg inn mot arter og geografiske områder som tidligere ikke har vært berørt av HPAI.

⁽¹⁾ Kommisjonsbeslutning 2010/367/EU av 25. juni 2010 om medlemsstatenes gjennomføring av overvåkingsprogrammer for aviær influensa hos fjørfe og viltlevende fugler (EUT L 166 av 1.7.2010, s. 22).

*Artikkel 9***Ytterligere midlertidige tiltak ved bekreftet forekomst av HPAI hos viltlevende fugler**

1. Dersom forekomst av HPAI-virus bekreftes med prøver tatt fra én eller flere viltlevende fugler eller deres avføring, og dersom det er fastslått økt risiko for introduksjon av virus til driftsenheter eller mulig risiko for menneskers helse, skal medlemsstatene treffe ytterligere midlertidige tiltak i nærområdet rundt nevnte funn, som skal omfatte
 - a) gjennomføring av risikoreduserende tiltak og styrkede biosikkerhetstiltak i samsvar med artikkel 4,
 - b) økt overvåking av viltlevende fugler i samsvar med artikkel 8,
 - c) om nødvendig epidemiologiske undersøkelser og besøk på driftsenheter, herunder eventuelt prøvetaking og testing for HPAI,
 - d) innføring og styrking av systemer for tidlig påvisning i samsvar med artikkel 7.
2. Medlemsstatene kan begrense anvendelsen av noen av tiltakene nevnt i nr. 1 dersom vedkommende myndighet anser risikoen for introduksjon av HPAI-viruset for å være ubetydelig for visse deler av deres territorium eller visse typer driftsenheter.

*Artikkel 10***Overholdelse og opplysningsplikt**

1. Medlemsstatene skal sørge for overvåking av eiernes og fjørfesektorens gjennomføring av tiltakene fastsatt i dette vedtak.
2. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene innenfor rammen av Den faste komité for planter, dyr, næringsmidler og fôr om de tiltakene de treffer for å etterkomme denne beslutning.

*Artikkel 11***Adressater**

Denne beslutning er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel 10. august 2018.

For Kommisjonen

Vytenis ANDRIUKAITIS

Medlem av Kommisjonen
